

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP. Cenzurat de: Victor Stoicoviciu, Déva.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 20 Lei. Negyed évre — — — 5 Lei.
Fél évre — — — 10 — — — Egyes szám ára — — — 50 bani
Nyitltér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A Ma embere.

— Elmeftuttatás. —

Irta: Kosztolánszky István.

A Ma embere, aki a kulturának — évezredek hullámszásain keresztül — a mai legmagasabb fokára léphetett, nem mondhatja magáról, hogy ő az a „homo sapiens“, kinek minden ténykedése a tudat, a gondolkodás, az érzélem, az akarat fátylán át leszűrt cselekedet. Nem. A Ma emberét a gyöngye akarat és szuggerálhatóság jellemzik mindezek előtt.

Vessünk csak egy pillantást a mai nagybeteg közállapotokra: határtalan megdöbbenéssel kell megállapítanunk, hogy amit az ember tesz, homlokegyenest ellenkezik az egészséges szív és lélek minden óhajával, minden vágyával. Ugy tűnik fel, mintha önkívületben, nagyfokú lázban követné el mindazon cselekedeteit, melyek nemcsak magára nézve, de embertársára s következőképpen az egész emberiségre nézve felette károsak.

A gondolkodó, az érző ember, aki cselekedetei horderejének és következményeinek tudatában van, nem akarhatja, hogy milliók meg milliók vérében gázolva, a gyújtogató csóvát mindig kézben tartva, mindent lánggra lobbantson és évezredek patinás kincseit tegye a földdel egyenlővé, hogy embertársát otthonából kiűzze, azt felgyujtsa, lerombolja, hogy aztán rendre-rendre az egész emberiséget hazátlanná téve, önmaga maradjon az utolsónak, kinek a rettenetességek zürzavarában, tébolyultként kelljen nemesebb hivatásra szánt életét befejeznie.

A homo sapiens ilyent nem akarhat.

Az őskortól napjainkig terjedő történelem sűrűn bevézett lapjai észbontó egyformasággal hirdetik, hogy az ember mindig az abnormitások rengetegében kereste hivatásának útjait, ott azonban csak ritkán találta meg a kivezető utat, melyen végre akadálytalanabban haladhatva, emberi voltának tudatára ébredjen.

Az abnormitások utvesztőin vergődők abban a fixa-ideában tetszelegnek maguknak, hogy minden lépésük tudatos és következőképpen bármit is cselekszenek, tetteik mindig a gondolat és érzés helyeslésével találkoznak.

Ezeknek tehát a romboló indulatok-

nak minden rettenetessége helyes, mert úgy gondolkodnak, úgy érzik, miszerint az a hivatásuk, hogy az egész világot a tönk szélére juttassák avégből, hogy annak romjain megpihenve, mosolyogva kéjelegessenek életük nagy művén, hogy egész világrészek hamvadó üszkeiből, a könyből és szenvedésből kikristályozódott kincseket: a sátáni fantáziával kierőszakolt hasznot, jövedelmet zsebrevágva, magukat még gazdagabbá, irigyeltebbé, de mindenek fölött függetlenné, hatalmassá tegyék.

Csak elképzelni is kétségbeejtő, hogy a világ hatalmasai, tőkésai, intellektueljei arra esküdtek volna, hogy életet, vagyont, kulturát, társadalmat a nyomor, szenvedés szennyébe gyurva, érdekükben saját tetszésük szerint átfórmálják.

Az élet és természet törvényei ellen azonban hiába fog fegyvert az emberi ész. Kénytelen-kelletlen számot kell vetnie a múlttal, a jelennel és a jövővel, hogy tiszta, hamisítatlan prespektívát teremthessen magának céljai, terve, kilátásai és a bekövetkező eshetőségekre nézve.

Az emberi és anyagi érték a világháború következtében porban hever, ami az emberre csak káros lehet, de semmiesetre megnyugtató.

A háboruban szemben álló felek mindegyike vesztesnek érezheti magát. A hatalom utáni vágy és az arany ördöge mindegyik féltől óriási áldozatokat követelt. Egy hágai statisztikának az az adata, hogy tizenegy millió ember halt meg és tizenkilenc millió sebesült meg a háboruban — a legnagyobb borzalommal kell hogy eltöltsön mindnyájunkat.

Mi, csendes olvasók, kiknek egy része a háború rettenetes vérzivatarából nem vette ki részét, talán nem is sejtjük, hogy azokban a számokban a téboly, az örület szele van elrejtőzve, mely csak kitörésre vár, hogy mint bőszült vihar harsogja fülünkbe, hogy: harminc millió család gyászától borult az élet ege olyan sötétre, hogy milliók és milliók bolyongnak vakon, csonkán, torzzá bénítva közöttünk, hogy néma tekintetükkel fagyasszák jéggé vérünket, velőnk egyaránt s hogy végre is az örületbe hajtsanak.

Ha az ember a világháború hatodik

évében se ébredne annak tudatára, hogy az örületében megteremtett világszegegenséget az éhhaláltól megmentse: szomorú bizonyágát adná annak, hogy minden szava, minden cselekedete abnormis voltának szomorú folyamánya.

Az emberi ész és akarat az Isten által megteremtett földet mennyé tudta varázsolni. Honnan van mégis, hogy ugyanazon ész, ugyanazon akarat földig rombolja legszentebb ihletettségében alkotott művét? Honnan van az, hogy embertársát csak azért gyilkolja le, hogy attól utolsó rongyát is elvegye? Honnan van az, hogy együtt szenved, együtt nyomorog, együtt pusztul ellenfelével, de nincs erkölcsi ereje ellenfelének odakiáltani:

— A rettenetes sebeket kölcsönösen okoztuk egymásnak, béküljünk ki és egyesüljünk avégből, hogy azokat kölcsönösen is hegesszük be:

Mert csak az egész emberiség egyesülése szüntetheti meg a szenvedéseket s csak az egész emberiség együttes, békés munkássága takaríthatja el a romokat és építhet azok helyén egy olyan új világot, melynek homlokzata ragyogó betűkkel kell hogy hirdesse: „Ember, szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!..“

De az ember önzésében, vakságában még nem látta meg azt a feneketlen örvényt, amelybe okvetlenül bele kell zuhannia, ha továbbra is eddigi útját követi.

Megfoghatatlan, de tény: övé a fény, a pompa, az örömteljes élet minden változatával és mégis úgy tesz, mint az első emberpár: saját vétke által üzeti ki magát az önalkotta paradicsomából.

Miért?.. Maga se tudja! Mert ha tudná, rájöhetne, hogy a legnagyobb vesztes ő maga, ki mennyéből csak azért csinál poklot, hogy legyen mit visszasírnia.

Erre a tényre vezethető vissza a bolsevizmus szereplése. Világuralomra törekszik, de ugyanakkor programjának egyetlen pontját sem tartja be, hanem — világforradalomra törekedvén, az egész világgal találja szemben magát, mely végre is örvénybe juttatja.

Hála, hogy ma csak a bolsevizmus örülete áll útjában a fogságából kiszabadult békének, amit végre is a gon-

dolkodás, az érző, cselekedetei horderejének és következményeinek tudatára ébredt embernek köszönhetünk, de amely békének arcát — éppen a bolsevizmus örülete miatt még nem láthattuk meg egykori szépségében, ragyogásában.

Mindegy! A béke kiszabadult fogóságából és onnan a Mának öntudatra ébredt embere: a homo sapiens szabadította ki avégből, hogy a földön körülhordozva és az ellenfeleknek bemutatva, megértesse velük azt a megingathatatlan igazságot, hogy: béke nélkül nincsen élet.

Hat évig tartó világháboru kellett ahhoz, hogy az ember ráeszméljen, miszerint gyöngesége és szuggerálhatósága révén mit veszített anyagiakban, kulturában egyaránt.

Ezeket szemelőlőt tartva, hiszem, hogy a jövő emberének nem lesz nehéz a romboló indulatok ellen védőgátakat emelni, mert megtalálta a rengetegből: a téboly, az örületből kivezető utat, mely a pihenés, a megnyugvás ösvényére vezette. És erről az utról nem fog lelépni soha.

A kisebbségek a Népligához fordulhatnak.

A „Keleti Ujság” írja: Genfből jelentik: A népszövetségi tanács elhatározta tizedik ülésén, hogy a kisebbségek jogait garanciája alá helyezi. Minden nemzeti és vallási kisebbségnek joga van ezentul arra, hogy a Népszövetséghez petíciókat és jelentéseket intézzen. Elhatározta továbbá a szövetségi tanács, hogy fel fogja hívni az egyes kormányok figyelmét a nemzeti, faji és vallási kisebbségek jogainak biztosítására vonatkozó és a békeszerződésből folyó kötelezettségeikre.

A királykérdés a magyar parlamentben.

Az aradi „Rendkívüli Ujság” írja: Budapesti távirati tudósítás jelenti, hogy a magyar nemzetgyűlés az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvényjavaslat tárgyalása után a kormány terve szerint hosszabb karácsonyi szünetet kap, ezzel szemben azonban a kiscgazdapárt több tagja az alkotmányjogi kérdések közül a királykérdés elvi részét még karácsony előtt döntés alá akarja vinni.

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Bleier Jakab, a magyar kormány nemzetiségi minisztere és vele minden tekintetben szolidáris államtitkárja, Kuttafalvy Miklós dr., beadták lemondásukat. Ma reggel a miniszterelnök, valamint Rubinek nyilatkozatot tettek közé a lapokban, amely szerint a minisztériumok csökkentésének nincs még közvetlen aktualitása.

Budapesti távirati tudósítás közli, hogy a magyar kultuszminisztérium a színházak és mozikké ügyét kívánja országosan rendezni, azt célozza, hogy a minisztériumnak hatékonyabb ellenőrzési joga és befolyása legyen a színházak és mozikké fölött.

Budapesti tudósítónk távirata szerint a magyar kormányzópart csütörtöknön értekezletet

tart, amelyen a miniszterelnök beszámol az alkotmány-reform és a királykérdésben elfoglalt álláspontjáról. Hír szerint a szabad királyválasztás hívei is azt az álláspontot foglalják el, hogy a trónkérdés ügyét nem szabad bolygatni.

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a magyar kiscgazda-párt lapja, az „Uj Barázda” a következőket írja: Az egységes kormányzópart fegyelmének helyreállítása érdekében a pártvezetőség megfelelő intézkedéseket határozott el s ezzel kapcsolatban egyes képviselőket felszólított a pártból való kilépésre.

A hadikölcsönökről.

Az alábbi sokakat érdeklő cikket a Csikszeredán megjelenő „Csiki Lapok”-ból vettük át. Az érdekes cikk Balogh Géza, a Csikszeredai Takarékpénztár Rt. vezérigazgatójának a hadikölcsönökre vonatkozó nyilatkozatát tartalmazza. Balogh vezérigazgató a háboru előtt megyénkben is mint a Dévai Takarékpénztár Rt. főtisztviselője általánosan ismertté lett pénzügyi és közgazdasági cikkei és szaktudása révén. Az érdekes közlemény tartalma a következő:

Az áldatlan világháboru folyamata alatt, a hadviselő államok mindenike óriási erőfeszítéseket tett a hadikölcsönök elhelyezése érdekében. Ántánt és központi hatalmak egyaránt ennek segélyével óhajtották — a pénzrentabilitása érdekében — a forgalomban volt nagy bankjegy mennyiséget felszívni és újabb fedezetlen papírpénz kibocsátását elkerülni.

Lakosságunk a nemes és tiszteletreméltó hazafias felbuzdulásban elment addig is, hogy nemcsak meglevő pénzkészletét fektette hadikölcsönökbe, hanem a siker és jobb jövő reményében még jövőbeli keresetét is — lombard jegyzés útján — hadikölcsönökbe helyezte.

Az akkori Osztrák-Magyar Bank mint jegykibocsátó bank, a pénzügyminiszterrel történt előzetes megállapodás értelmében, a lombard jegyzés feltételeit a lehető legelőnyösebben állapította meg. Évekre garantálta a mérsékeltenséggel megszabott 5%-os kamattétel fentartását.

Dacára mindezen köztudomású tényeknek, értesülésünk szerint egyes pénzügyintézetek a rájuk nézve kötelező erővel bíró megállapodást egyoldalul és önkényesen felrúgták, a kamattételt felemelték. Majd akadt olyan intézet is, mely a kamatláb előzetes felemelése után a lombard kölcsönt felmondta és annak visszafizetését igényli.

Tekintettel arra, miszerint pénzügyintézeteinknek ezen eljárása mindannyiunkat igen közeli érint, a közönség mihez tartása és felvilágosítása végett Balogh Géza, a Csikszeredai Takarékpénztár Rt. vezérigazgatójához fordultunk tájékoztató információért, ki a következő megnyugtató kijelentéseket tette:

A hadikölcsönnek lombard uton való jegyzése, kétoldalu joghatályos szerződésnek tekintendő. Egyik részről a jegyzést elfogadó intézet megszabta feltételeit, másrésztől a lombard jegyzést eszközölő ügyfél, a megszabott feltételek ismeretében és azoknak elfogadásával szankcionálta a mindkét félre nézve kötelező erővel bíró jogügylet létrejöttét.

Mindebből tehát következik az is, hogy szerződőfelek egyike se jogosult a mindkét félre nézve kötelezővel járó szerződést, avagy akár annak egyes pontjait, önkényesen és egyoldaluan megváltoztatni. Így nincs joga egyetlen pénzügyintézethez ahhoz, hogy a megszabott határidőn belül, akár a megállapított kamattételt emelje, akár pedig a megszabott határidő lejártá előtt fizetést igényeljen.

Minden ilyen esetleges visszaélés elkerülése végett az akkori felelős magyar pénzügyminiszter, az Osztrák-Magyar bankkal a hadikölcsönök lombardirozását illetőleg fix megállapodást létesített s ezen megállapodás feltételei szolgáltak irányadóul az összes jegyzőhelyekre nézve.

Igy az 1917. év május havában kibocsátott hatodik hadikölcsönnél évi 5%-os állandó kamatláb biztosított 1922. évi július hó 30-ig.

Az 1917. év november havában kibocsátott hetedik hadikölcsönnél 1918. év június hó 30-ig 4¹/₂% s ez időponttól 1922. év december hó 31-ig állandó 5%-os kamattétel lett biztosítva.

Véül az 1918. év június havában kibocsátott nyolcadik hadikölcsönnél 1918. év december 31-ig 4¹/₂% s ezen időponttól 1924. év június hó 30-ig állandó 5%-os kamattétel lett biztosítva.

Mindezek figyelembevételével mellett tehát nincs joga egyetlen pénzügyintézethez ahhoz, hogy a jelenlegi feszült pénzügyi helyzetre való hivatkozással, akár az 5%-os kamattételt emelje, akár a kölcsönt felmondja. Korrekt üzleti elveket valló pénzügyintézet se egyiket se másikat meg nem kísérelte. Amely intézet ezt telhetetlen kapzsiságból mégis megtette, az megbizhatatlanságáról és unsoliditásáról tett tanubizonyságot s méltán megérdemli a nagyközönség bojkottját!

Balogh vezérigazgató fenti kijelentéseit azzal hozzuk nyilvánosságra, hogy 5%-nál magasabb lombard kamattételt senki sem köteles akceptálni. annál kevésbé kell a visszafizetésre irányuló felhívástól megijedni. A leg-
határozottabban visszautasítandó minden jogtalan követelés.

A Népligába való föl vétel feltételei.

A „Keleti Ujság” írja: A népliga ötödik bizottságában, amely azzal van megbízva, hogy az új államokban a népligába felvétele iránti kéréseit megvizsgálja, a „Le Matin” szerint Viviani a következő javaslatokat terjesztette elő:

Egyetlen új államot sem lehet fölvenni a népligába, ha az alábbi négy feltételnek nem felelt meg: 1. Az államnak teljesítenie kellett valamennyi szerződéses nemzetközi kötelezettségét. 2. Az államnak a kötelezettségeket teljesíteni képes felelős kormánnyal kell bírnia. 3. Az államnak olyan szervezettel kell ellátva lennie, amely a népligának elvárnia engedi, hogy teljesíteni fogja összes szerződésbeli kötelezettségeit. 4. Az államnak olyan pontos határainak kell lennie, amelyek között a lakossága valósággal egy nemzet képét nyújthatja.

Rövid vita után, az összes államok képviselőit magába foglaló bizottság egyhangulag elfogadta Viviani javaslatát. A „Le Matin” megjegyzi, hogy Fischer Nagybritannia képviselője volt az első, aki hozzájárult az indítványhoz. Lord Róbert Cecil, szintén jelen lévén, szintén észrevétel nélkül csatlakozott az indítványhoz.

Megkezdődnek a magyar—román kereskedelmi tárgyalások.

Az aradi „Rendkívüli Ujság” írja: Budapesti távirat jelenti a következőket:

Magyarország és Románia közti gazdasági tárgyalások most, úgy látszik, aktuálissá váltak, mert a magyar kormány a napokban leiratott intézett az érdekképviselőhöz, amelyeket arra szólított fel, hogy gyűjtsenek össze mindegy adatot, amely a Romániával való gazdasági összeköttetés felvételéhez szükséges.

A leirat főleg a pénzügyi, forgalmi és kereskedelmi adatok összeállítását kívánja.

Románia a maga részéről azon van, hogy a Magyarországgal való gazdasági kapcsolatot mielőbb felvegye. Nagy szükség van ugyanis a vasuti transitó-forgalomra. A Romániából Német-Ausztriába menő postai küldemények például Csehszlovákián át mennek, de ezeknek mintegy hetven százaléka elvész. Nemrégiben Bukarestiben egy gazdasági értekezletet hívtak egybe, amelyen főleg a duna összeköttetés és a transitó-forgalom ügyét vitatták meg. Ezen az ülésen Bratianu volt miniszterelnök rámutatott arra, hogy Budapest mai elszigetelt helyzetében egy második Gibraltar a Dunán.

Intim tea-estély.

Múlt hó 27-én a „Transsyilvánia” szálloda nagytermében rendezett „Intim tea-estély” egy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Sajnos, hogy közbe jött akadályok miatt a program néhány nagyon értékes száma elmaradt, de azért az előadott műsor a legmagasabb igényeket is kielégítette. A nagyszámúban megjelent közönség a legnagyobb élvezettel hallgatta végig az előadást s meglepedésnek sokszor viharos tapsal adott kifejezést. Bede Sándor ügyes bevezető konferálása után Szabó Gizike urleány, akit Szászváros közönsége már előnyösen ismer, játsza el hegedűn Henry Viutemps: Ballada et Polonais-ét a tőle már megszokott precizitással. Technikája az érzések kifejezésében jutott szépen kifejezésre. Zongorán kísérte Seidner Licike urleány, aki ügyes játékaival méltó kíséretet szolgáltatott. Jutalmuk viharos taps volt. Ezt követte Székely Lajos ur és neje által kitűnően előadott páros jelenet, amely mindvégig állandó derűtségben tartotta a közönséget. Ugyancsak tetszést szült Érsek Tibor ur, aki szép dalokat fűtyölt el művésziességgel, kísérve önmagát zongorán. Végül Sandner Ervin ur ügyes karikatúrákat rajzolt fel, amelyeken nagyon jól mulatott a közönség. Az egyes számok között Bede Sanyi konferálása keltett sok derűtséget. Az előadást reggelig tartó tánc követte, amelyhez a zenét Duma Géza hírneves zene-kara szolgáltatta.

NAPI HIREK.

— **Minden magyar embernek kötelessége** belépni az EMKE tagjai közé. Tagul jelentkezhetni a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. papírüzletében. Tagsági díj 20 lei évente. Alapító tag 500, örökös tag 1000 leit fizet egyszersmindenkorra.

— **Eljegyzés.** Réthy István, a ref. Kunkollegium elemi iskolájának népszerű tanítója — lapunk munkatársa — ja napokban jegyezte el Bágyoni Mihály Rózsika urleányt. Sok szerencsét kívánunk!

— **Járásbírósgot állítanak fel Brádon.** Az igazságügyi reszszort értesítése alapján a közeljövőben Brádon járásbírósgot fognak felállítani, melynek vezetőjéül Glavu Cornél drt fogják kinevezni táblabírói ranggal.

— **Házasság.** Dr. Orbonás Széver helybeli közjegyző november 27-én vezette oltárhoz dr. Muntean Aurél országgyűlési képviselő, helybeli ügyvéd leányát, Vighit.

— **A dévai Zsidó Ifjúsági Kulturegyesület** a dévai zsidó iskola és könyvtár gyarapítás javára tervezett hangversenyek közül, — közbejött technikai akadályok miatt, csak

az elsőt tarthatja meg, dec. 7-én, amelynek műsora: 1. Nyitány: Hadiukat hánér, (gyertyagyújtás) Uluhasaszhor, (Feljött a hajnalcsillag) Braun Sándor hátszegi főkántor vezetése mellett, a hátszegi zenekar. 2. Ünnepi beszéd: Tartja dr. Neuman József főrabbi. 3. Cion rózsája, Zsidó nő: Énekli Fruchter József, kíséri Citron Boris. 4. Jefe és leánya: Éldőkép: 5. Lebensohn, (a gyász): Szavalja Grün B. 6. Tosca imája, román műdalok: Énekli Berkovits Sári. 7. Modern kuplák: Zukermandel Frigyes. 8. Babylon vizeinél: Éldőkép. 9. Dort wo die Zeder Sulamit: Énekli Fruchter Mancsi. 10. Apacs táncjelenet: Marek Juci—Fehér S. 11. Chanukai felolvasás. 12. Lortsing: Arie aus der Waffenschmied, Enrico Toselli, Rimpiano (serenota), Werdi Aria a La Traviatából: Énekli dr. Szegő Ernőné. 13. A koncert után tánc a Fehérkereszt termeiben. Az előjegyzett jegyek kiválthatók december 4—6-án, Hirsch papirkereskedésében.

— **Halálozás.** Ujhelyi Mihály helybeli általánosan ismert és közbecsülésben álló iparos hosszas betegeskedés után november 29-ikén 72 éves korában meghalt. Temetése f. hó 2-án a róm. kath. vallás szertartása szerint ment végbe nagy részvét mellett.

— **Vizsgákra kötelezik a felekezeti tanárokat.** A „Keleti Ujság” írja: A felekezeti iskolák vezetőségei a minap hozták tudomására a kultuszreszszortnak, hogy tantervükbe felvették a köteles tárgyakat s tanrendjüket az előírásához képest módosították. Most már ezzel sem éri be a kultuszreszszort. Rendeletben intézkedik arról, hogy minden felekezeti iskolai tanár köteles vizsgát tenni Románia földrajzából, alkotmánytanából és a román nyelvből. Hogy a matematika-fizika szakos tanárnak erre mi szüksége van, arról a rendelet intézkedik. Vizsgáznia kell mindenkinek, a theologiai tanárok kivételével, mert rossz fiúk voltak a felekezeti tanárok és tanítók, nem látogatták a nyáron elég számszerűen az ő okulásukra rendezett tanfolyamokat, ami természetesen is, mert egy iskolában csak két-három embert kívánnak az új tantárgyak, a többinek csak felesleges munkatöbbletet jelentett volna a nyári diligencia. A vizsgákat a kerületenként szervezett vizsgálobizottság előtt kell letenni. Őt ilyen vizsgálobizottság van és pedig: Szamosujvárt (Szolnok-doboka, Szilágy, Kolozs, Besztercenaszód és Tordaanyos megyékre kiterjedő hatáskörrel.) Elnöke: dr. Precup Emil szamosujvári áll. gimn. igazgató. Marosvásárhelyt (Marostorda, Alsófehér, Kisküküllő, Nagyküküllő, Szeben, Udvarhely, Fogaras, Csik, Brassó megyékre.) Elnöke: dr. Szöcs Géza gyergyószentmiklósi áll. főgimn. igazgató. Nagyváradon (Bihar, Nagyvárad, Szatmár, Máramaros megyékre.) Elnöke: Vestináriu Pál leánygimn. igazgató. Temesvárt (Temes, Torontál, Arad, Krassószörény és Huuyad megyékre.) Elnöke: dr. Popovici temesvári elemi isk. igazgató. Itt vizsgáznak a németnyelvű összes sváb tanárok és tanítók. Nagyszebenben állnak elő vizsgára magasabb rendű bizottság előtt az erdélyi megyék összes szász tanítói és tanárai. E bizottság elnöke: Pázeli Viktor szebeni fg. tanár. A bizottságok elnökei a tanfelügyelőségek és tankerületi főigazgatóságok utján ki fogják hirdetni a vizsgálatok idejét. Akik a vizsgán nem jelentkeznek, azokat fegyelmi eljárás alá vonják. A rendelet felhívja a felekezetek vezetőségeit, hogy 1921. január 1-ig közöljék az illetékes vizsgálobizottság elnökével a tanári és tanítói testület azon tagjainak neveit, akik a folyó évi nyári tanfolyamon résztvettek, de bizonyítványt nem kaptak. A vizsgák határidejét 1921. április 1-je —

május 31-ike közti időre tűzték ki. Végül felszólítja a rendelet a felekezetek vezetőségét, tegyék meg a kellő intézkedéseket arra nézve, hogy a rendeletben foglaltak a felekezeti oktatás akadálytalan folytatása érdekében pontosan végrehajtassanak. A felekezetek iskolaügyének vezetői legközelebb érintkezésbe lépnek egymással, hogy közösen fogalmazzák meg a rendeletre válaszul tervezett memorandumukat, melyben a rendelet sérelmes pontjait foglalják össze és kifogásaikat, valamint javaslataikat megteszik.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte dr. Popu János főőrzsorvost, Virgil nevű fia, egyetemi hallgató 24 éves korában Szászvárosban meghalt. Földi porait f. hó 4-én Szászsebesre szállították hol nagy részvét mellett temették el.

— **A róm. kath. ifjúsági előadás** f. hó 11-én este 8 órakor lesz megtartva a „Central” szálló színháztermében. Helyárak: Páholy 60 lei, I. hely és oldalszék 10 lei, II. hely 8 lei, állóhely 5 lei. Jegyek előre válthatók a magyar könyvkereskedésben, este a pénztárnál. Felvonások közben Duma Pepi cigányzenekara játszik. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy szünetek alatt a polgári iskola tanulói által készített kedves gyermekjátékok, babák, kosárcák stb. lesznek elárusítva olcsó áron.

— **Küszöbön Magyarország felvétele a népligába.** A napilapok bécsi jelentések alapján közlik, hogy a nagyhatalmak, amelyek eddig elzárkóztak Magyarországnak a népszövetségbe való felvétele elől, most megváltoztatták ezt az álláspontjukat. Magyarország felvételének kérdését tanulmányozás végett bizottságnak adták ki.

— **Közgyűlés.** A „Körösbánya és Vidéke Takarékpénztár Rt.” f. hó 12-én vasárnap d. e. tartja XXVIII. évi rendes közgyűlését Körösbányán, az intézet helyiségében a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása. 2. Az 1919. évi XXVIII. mérleg bemutatása az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése kapcsán, valamint a felmentvény feletti határozathozatal. 3. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó tervezet tárgyalása. 4. Az igazgatóság kiegészítése. 5. A felügyelő-bizottság lemondása és a 3 évre szóló új választás megejtése. 6. Esetleges indítványok.

— **Erdély kincses kalendáriuma,** az „Ellenzék” 1921. évi nagyszabású naptára, most van sajtó alatt. Az „Ellenzék” régi éves előfizetői, kiknek előfizetési hátralékuk nincsen, valamint azok az új előfizetők, akik a naptár megjelenése előtt, már most 1921. évre előfizetnek, ajándékba kapják az „Ellenzék” 240 oldalas gyönyörű kiállítású kincses kalendáriumát.

— **Hogyan él Károly a számkivetésben?** Genfből jelentik: A svájci lapok írják, hogy Károly excsászár és király hogyan él Pranginsban. A volt császári család a legnagyobb visszavonultságban és egyszerűségben tölti napjait, mert minden előkelő társasága hiányzik. Önkéntes kíséretében csak Ledochovszky gróf, Schauta báró, Wertmann százados, aki különben zsidó származású, kísérték el. Ez utóbbival a császár magyarországi tartózkodása alkalmával barátkozott meg.

— **Megmozdult hegyóriás.** Bernből jelentik: A Mont Blanc csuca ismeretlen geológiai okokból összeomlott. Egy óriási hógörgetek tönkretette a Brenta-gleccsert és a Ladaira folyó menti fenyveseket. A hógörgeteg egy olasz falu előtt állt meg. A Mont Blanc most már nem 4810. m. magas, hanem magasságából közel kétszáz métert veszített. Szerencsére semmi emberáldozatot nem követett a különös tűnemény. Annál nagyobb azonban a kár, amelyet az erdőkben és az utakban okozott.

— **Szinénet Petrozsényben.** Petrozsényben jelenleg Kovács Imre szintársulata játszik teljes közmegegyezéssel. A társulat operetteket, színműveket és népszínműveket ad elő nagy sikerrel. A „Zsilvölgyi Katholikus Tudósító” elismerőleg nyilatkozott a társulatról.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület közgyűlése.** A „Keleti Ujság” írja: Az Erdélyi Kárpát-Egyesület, az erdélyi kulturélet egyik legelőkelőbb tényezője, vasárnap délelőtt tartotta meg a Mátyás király szülőházában 30-ik évi közgyűlését, amelyen a város magyar társadalma igen szép számban volt képviselve. Az ülésen Mansberg Sándor báró alelnök elnökölt, aki meleg szavakkal emlékezett meg az egyesület elhunyt elnökeiről, Lázár István grófról. A titkári jelentést Xantus János tanár terjesztette elő, aki a jelentés során felsorolta azokat a károkat is, amelyek az egyesület alkotásai — a menhelyek, kilátók stb. — a forradalom következtében érték. Ennek dacára azonban, mint a jelentés mondta, az egyesület megszűnés nélkül működött. Merza Gyula a közgyűlés óvációját meghatottan megköszönve, előterjesztette a főpénztári jelentést. Az egyesület e szerint igyekezett magát az eddigi költségvetés keretei között fenntartani. A változott viszonyok által teremtett szükségnek megfelelően előterjesztés történt a közgyűlésen az alapszabályok módosítására nézve is. B módosított alapszabályokból arra való tekintettel, hogy Magyarországgal a kapcsolat megszűnt, kihagyták a közjogi vonatkozásokat, ugymint a cimer és védnök kérdését is. Ezután a választásokra került a sor. Elnökké egyhangulag Haller Gusztáv dr.-t, Kolozsvár város volt polgármesterét kiáltották ki, aki ígéretet tett, hogy a nemescélu kulturális ügyet hiven és odaadással fogja szolgálni. Alelnökök lettek: Mansberg Sándor br., Hirschler József dr., Ruzitska Béla dr., Butsi László és Nemes Ferenc dr., főtitkár és szerkesztő Xantus János főpénztáros, Merza Gyula titkár, muzeumi igazgatóul Herman Antal dr. távolléte folytán Roska Márton dr.-t választották meg. Muzeumi örök lettek Orosz Endre, Szilágyi Márton, Mezei Mihály dr., könyvtárnok Prikkler Lajos dr., ellenőr Bartha Gergely, tiszteletbeli főkönyvvezető Beregszászy László, jogtanácsos Várady Aurél dr., számvizsgálók, Ferenczy Gyula és Szekula Ákos. Majd újraszervezték a nagyválasztmányt, a szakosztályokat és a bizottságokat is. A tagdíjak az idők szükségleteihez képest felemelték. Az örökös tagság díja 1000 lei, alapító tagság díja 400 lei, rendes tagság 20 lei, pártoló tag 6 lei lett. Ezzel az Erdélyi Kárpát-Egyesület 30 évi munka után megjavult friss erővel nézhet új feladatainak teljesítése elé.

— **A városon átvezető országutáról.** A város mindenik lakója tudja, hogy régebben a városon át vezető országutat jókarban tartották. Esős, sáros időben — az országut sárát összelapátolták, elhordták s kavicssal töltötték fel. Most azonban mindez elmaradt, esős időben a sár arasznyi vastag, száraz időben pedig a vastag porrétegen zajtalanul halad a szekér az uton, csapva azonban olyan porfelleget, amely az országuti lakosok lakásait naponként vastag porlepellet teríti be. A városi tanács tegye meg a lépéseket, hogy a városon átvezető megyei út jókarban tartassék. Hiszen úgy tudjuk, utadókat is fizet a megye közönsége.

— **Attila koporsója.** Hire ment, hogy Nagyszentmiklóson az Aranyka-patak medrében megtalálták Attila koporsóját. A napilapok hasáboakat irtak róla, Az egészről csak annyi igaz, hogy egy nagyszentmiklósi gazda

a telkén ásatás közben emberi csontokat talált. Mivel az egész község ismeri az Attila-mondát, azt hitték hogy ezek Attila csontjai s a tudákos falusi bíró azt telefonálta Temesvárra, hogy megtalálták Attila sírját. A kiszállított bizottság a lelet helyén tovább ásatott, de mitsem találtak. A bírót, aki a hatóságokat félrevezette, lehordták. A nagyszentmiklósiak — kiknek határában évekkal ezelőtt tényleg ástak ki a hunok idejéből való arany- és ezüsttárgyakat — híressége és egy szép legenda továbbra is legenda maradt.

— **A „Napkelet” hatodik száma megjelent és kapható már minden tőzsdében és könyvesboltban.** Az érdekes fűzet tartalma a következő: Bartalis János: Új művészet elé. Bakóczy Károly: Az utolsó kálvária. (Novella.) Zsolt Béla: Dalok a fekete sipon. (Versciklus). Ben Ami: Levél háboru után. (Novella.) Csiki Endre: Esztétikai tanulmány. Kiss Ida: Meghalt a kedvesem. (Novella.) Áprily Lajos: Mély tekintet. (Vers.) Fülöp René: Bécs titkaiból. Szentimrei Jenő: Bécs. (Vers.) Vlahuta Sándor: A számadás. Cziffra Géza: Halott versem felett. (Vers.) Szentimrei Jenő: Az élő vers. Kádár Imre: A politikai aktivitás problémájához. Joel Béla: Eistein a kultúra nézőszögéből. Elekes Miklós: Tolsztoj és Dosztojevsky. Erdélyi Viktor: Vlahuta Sándor. Ligeti Ernő: Külföldi szemle. Lakatos István: Zenei életünk. — A „Keleti Ujság” féléves előfizetői a „Napkelet”-et előfizetésénél huszonöt százalék kedvezményt kapnak.

Egy-egy törzs fajpulyka és fajréce eladó Szabó Ignácnénál. 78 1—

Klavier-Unterricht wird erteilt zu mässigen Preisen bei A. Guggenberger, Broos, Romoshelyergasse No. 2. 77 2—3

Eladó butorok. Egy teljesen új egy személyes mahagoni háló-szoba (1 ágy, 1 éjjeli-szekrény, 1 ruhás szekrény, 1 három oldalas toilette-tükör.) Cim a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. papirkereskedésében. 75 3—

Nagy, kétajtós, kitűnő karban levő **Wertheim-szekrény** eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Nyomdász-tanonc azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában ::

Ferenczy Vilmos

fűszer, csemege és lisztkereskedése Szászvároson.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Szászvároson a Főtéren a Bács-féle ház sarki helyiségében

fűszer, csemege és lisztkereskedést

nyitottam. — Üzletemben a mai nehéz beszerzési viszonyokhoz képest mindenféle szakmabeli áru kapható. — A n. é. közönség támogatását tisztelettel kéri:

Ferenczy Vilmos

kereskedő. 66 5—5

Faj-alma nagyban és kicsinyben eladó. Cim: Dr. Dózsa Józsefné, Szászváros, Viz-utca. 74 3—3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” könyv- és papirkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

„KORONA” SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kitűnő fajborok, minden este Duma Pepi gordonka-szólista vezetése mellett cigányzene!

162 23—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

VLÁD VIRGIL

gyógyszertára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájjvíz, fogpászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára DEUTSCH, bérlő.

23 17—

„KORZÓ” kávéház és cukrászda Szászvároson.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású sörét. Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint fajborok kaphatók. Fagylalt, tészták, torták s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,

a „Korzó” kávéház bérlője, Szászváros, Főtér.

16 19—

Szászvárosi Könyvnyomda Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papirkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett